

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

หมากเทศ เกียนวรรณ : เอนไซม์อัลานีนทรานซามิเนสและพิษต่อตับที่เกิดจากยาค้านวัณโรคในการบำบัดผู้ป่วยวัณโรค
สูตรระยะสั้น (ALANINE TRANSAMINASE AND ANTITUBERCULOUS AGENTS-INDUCED
HEPATOTOXICITY DUE TO SHORT COURSE THERAPY IN TUBERCULOUS PATIENT) อ.ที่ปรึกษา :
รองศาสตราจารย์ ดร. วิไลลักษณ์ อิ่มอุดม, อ. ที่ปรึกษาร่วม : พันโทนายแพทย์ สุรจิต ฐานทรธรรม. 110 หน้า. ISBN
974-332-831-9.

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบไปข้างหน้าเพื่อหาความสัมพันธ์ของระดับเอนไซม์อัลานีนทรานซามิเนสซึ่งเป็นพารามิเตอร์
สำหรับบ่งชี้การเกิดพิษต่อตับในการบำบัดผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ ช่วงอายุระหว่าง 15-45 ปี เมื่อใช้ยาค้านวัณโรค (isoniazid, rifampicin,
pyrazinamide และหรือ ethambutol) ที่เป็นสูตรระยะสั้น ที่โรงพยาบาลสตึก ขนาด 60 เคียง จังหวัดบุรีรัมย์ ระหว่างเดือนมีนาคม 2541
ถึงเดือนกรกฎาคม 2542 โดยติดตามต่อเนื่องเป็นเวลา 4 ถึง 6 เดือน หลังจากเริ่มรับยาค้านวัณโรค ผู้ป่วยได้รับการตรวจวัดระดับ
ของเอนไซม์นี้ก่อนได้รับการบำบัดด้วยยา และภายหลังได้รับยา 2 สัปดาห์, 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 เดือน

ผู้ป่วยวัณโรครายใหม่ 23 คน อายุเฉลี่ย 32.18 ปี เพศชาย 16 คน หญิง 7 คน ร้อยละ 13 ของผู้ป่วย (3/23) ให้ผลบวก
ต่อการทดสอบแอนติเจนไวรัสดับอีกเสบปี ระดับน้ำตาลในเลือดหรือในปัสสาวะปกติ ความดันโลหิตปกติ ค่าเฉลี่ยของเอนไซม์อัล
านีนทรานซามิเนส ($\pm$ SEM) ของผู้ป่วยก่อนได้รับยา, ภายหลังได้รับยา 2 สัปดาห์, 1, 2, 3, 4, 5 และ 6 เดือนเท่ากับ 32.85 ($\pm$ 4.31), 33.96
($\pm$ 3.65), 35.28 ($\pm$ 5.43), 33.69 ($\pm$ 4.86), 33.98 ($\pm$ 3.39), 49.27 ($\pm$ 16.09), 29.41 ($\pm$ 2.94) และ 28.77 ($\pm$ 2.17) ตามลำดับ ไม่พบผู้ป่วยที่มี
อาการคลื่นไส้ในการศึกษานี้

จากการใช้สถิติแบบ nonparametric โดย Kruskal-Wallis Test วิเคราะห์ พบว่าระดับเอนไซม์ในผู้ป่วยในระหว่างการได้รับ
ยาบำบัดไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของระดับเอนไซม์อัลานีนทรานซามิเนสตั้งแต่ก่อนการได้รับยา, ผู้
ป่วยที่มีผลการทดสอบแอนติเจนไวรัสดับอีกเสบปีเป็นบวก, ผู้ป่วยที่ได้รับยา pyrazinamide มากกว่า 30 มก./กก./วัน, หรือผู้ป่วยที่มีอายุ
มากกว่า 35 ปี ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงระดับเอนไซม์กับระยะเวลาในการรักษา

การเปลี่ยนแปลงของระดับเอนไซม์อัลานีนทรานซามิเนสมากกว่า 2 เท่าของระดับปกติ ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัย เพศ
อายุ ดัชนีมวลกาย ขนาดไซยาของยาค้านวัณโรค และพบว่าการเปลี่ยนแปลงระดับเอนไซม์อัลานีนทรานซามิเนสมากกว่า 3 เท่าของ
ระดับปกติ (>100 U/L) สามารถกลับสู่ระดับปกติได้เอง (<35 U/L) โดยไม่ได้หยุดการรักษา

ไม่มีการตรวจการทำงานของตับที่กระทำกันในเวชปฏิบัติปัจจุบันในประเทศไทย การศึกษานี้สนับสนุนการใช้ยาค้านวัณ
โรคสูตรระยะสั้นสำหรับผู้ป่วยวัณโรคที่อยู่ในวัยกลางคนโดยไม่ต้องตรวจการทำงานที่ของตับก่อนและระหว่างการรักษา ถ้ามีการเพิ่ม
ระดับเอนไซม์มากกว่าปกติในระหว่างการบำบัด อาจพิจารณาใช้ยาค้านวัณโรคต่อได้โดยติดตามผู้ป่วยให้ดีขึ้นอาจช่วยในการจัดการ
ความผิดปกติที่เกิดขึ้นได้

ภาควิชา.....เภสัชวิทยา
สาขาวิชา.....เภสัชวิทยา
ปีการศึกษา.....2542

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....